

ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข
ของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

Critical Success Factors and Organizational Climate Affecting the Research for
Solving Health Problem of Public Health Officers at Sub-District
Health Promoting Hospitals In Khon Kaen Province

ณัฐพล โยธา (Nuttapol Yotha)¹* ดร.ประจักษ์ บัวพันธ์ (Dr.Prachak Bouphan)** สุรัชชัย พิมหา (Surachai Phimha)***

(Received: June 12, 2018; Revised: September 10, 2018; Accepted: September 15, 2018)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 137 คน จากประชากรทั้งหมด 307 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) และตัวอย่างในการสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน 12 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา สถิติอนุมาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน ด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม ด้านการสร้างความรู้เข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ และบรรยากาศองค์การ ด้านมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน สามารถพยากรณ์การทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 51.4 ($R^2 = 0.514$, p -value < 0.001) โดยผลการวิจัยในครั้งนี้หน่วยงานสาธารณสุขสามารถนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

ABSTRACT

This cross-sectional descriptive research aimed to study the critical success factors and the organizational climate that affect to the research for solving health problem of public health officers at sub-district health promoting hospitals in Khon Kaen Province, Thailand. The samples were 137 health personnel randomly selected by systematic random sampling from the 307 populations and 12 key informants were in focus group for qualitative data gathering. Data distribution was performed by descriptive statistics and inferential statistics include Pearson's product moment correlation and Stepwise multiple linear regressions were also utilized. The results showed that the critical success factors; support agencies all levels have development plans, implementation in areas that are readily and voluntary to participate, understanding and encouraging cooperation and organizational climate factors; standard could predict research for solving health problem of public health officers at 51.4 percentage ($R^2 = 0.514$, p -value < 0.001)

คำสำคัญ: ปัจจัยแห่งความสำเร็จ บรรยากาศองค์การ การทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข

Keywords: Critical success factors, Organizational climate, The research for solving health problem

¹Correspondent author: nuttapoltap@gmail.com

* นักศึกษา หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*** อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 มุ่งขับเคลื่อนเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติเพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศไทย ให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและสร้างสมดุลการพัฒนาแบบบูรณาการในทุกมิติ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมของประเทศไทย ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิตของคน [1] นโยบายกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2560 นำสู่การพัฒนาและปฏิบัติงานด้านสาธารณสุข มี 16 แผนงาน ในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งด้านการบริหารเป็นเลิศด้วยธรรมาภิบาล แผนงานที่ 15 การพัฒนางานวิจัยและองค์ความรู้ด้านสุขภาพ โดยมุ่งเน้นพัฒนางานวิจัย การสร้างองค์ความรู้ และการจัดการความรู้ด้านสุขภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาาระบบสุขภาพและสาธารณสุขเข้าสู่การพัฒนาในชุมชน [2] และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่นได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาสุขภาพจังหวัดปี พ.ศ.2560 - 2564 โดยกำหนดพันธกิจที่ 4 คือ การพัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในการพัฒนาระบบบริหาร การจัดการทางการเงิน ระบบสารสนเทศและยุทธศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรมองค์กร เพื่อสนับสนุนการให้บริการด้านสุขภาพ [3] สอดคล้องกับนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2560 - 2579 เป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ ในยุทธศาสตร์ที่ 3 มุ่งเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ด้านระบบวิจัยเพื่อโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา ยกระดับขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนา การสนับสนุน เครื่องมือ ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินวิจัย ส่งเสริมแรงจูงใจเพื่อดึงดูดบุคลากรที่มีศักยภาพด้านการวิจัย [4] ซึ่งการวิจัยเป็นการทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่มีคุณภาพและมีเป้าหมายในการนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการกำหนดสร้างการเปลี่ยนแปลงในระบบสุขภาพที่ชัดเจน ตอบสนองปัญหาและความต้องการที่มีความเป็นพลวัต [5]

การทำงานของนักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้น ที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถทางวิชาการในการทำงานด้านวิชาการสาธารณสุข ในด้านการปฏิบัติการ คือ ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย สืบค้น รวบรวม เกี่ยวกับงานด้านสาธารณสุข ซึ่งช่วยในการเสริมสร้างระบบการสาธารณสุขที่ดี พัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพมาตรฐานด้านสาธารณสุข เพื่อให้ประชาชน มีความรู้ สามารถป้องกันตนเองจากโรคและภัยสุขภาพ [6] การทำวิจัยเป็นกระบวนการในการค้นหาคำตอบให้กับคำถามของงานวิจัย โดยการอาศัยวิธีการที่มีระบบระเบียบแบบแผน เพื่อให้ผลการศึกษามีความถูกต้องและเชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง โดยใช้แนวคิดของ ชไมพร [7] ซึ่งสรุปขั้นตอนของการวิจัยได้เป็น 6 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดหัวเรื่องในการวิจัย 2) การกำหนดคำถามการวิจัย 3) การออกแบบการวิจัย 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล 5) การวิเคราะห์และการตีความหมายข้อมูล และ 6) การนำเสนอผลการวิจัยของ ชไมพร [7]

การทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้วนั้น ต้องได้รับสนับสนุนติดตามจากผู้บริหาร พร้อมทั้งหน่วยงานมีความพร้อมความร่วมมือ กระตุ้นในการทำวิจัย เพื่อที่จะให้การพัฒนางานวิจัยและองค์ความรู้ด้านสุขภาพ ในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ชุมชนให้มีประสิทธิภาพนั้น โดยใช้แนวคิดของ ชูชัย และคณะ [8] ซึ่งปัจจัยแห่งความสำเร็จประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม 2) หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน 3) การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม 4) การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ 5) การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ และ 6) ความเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับโรงพยาบาลแม่ข่าย [8]

จากการทบทวนวรรณกรรม ปัจจัยบรรยากาศองค์การ พบว่า บรรยากาศองค์การเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำงานของบุคลากรในองค์การ บรรยากาศองค์การช่วยส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของบุคคลในองค์การ มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมองค์การที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การ เป็นสิ่งแวดล้อมภายในองค์การ โดยทั้งสมาชิกในองค์การและผู้บังคับบัญชาส่งผลต่อบรรยากาศองค์การ ซึ่งสภาพแวดล้อมภายในองค์การในการปฏิบัติงานที่บุคคลในองค์การสามารถรับรู้ได้ ทั้งทางตรงและทางอ้อมในการกระตุ้น เอื้ออำนวย และส่งเสริมการดำเนินงานให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้แนวคิดของ Litwin & Stringer [9] ประกอบด้วย 7 มิติ ได้แก่ 1) มิติโครงสร้างขององค์การ 2) มิติความรับผิดชอบ 3) มิติความอบอุ่น 4) มิติการให้รางวัล 5) มิติความขัดแย้ง 6) มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 7) มิติความเสี่ยง [9]

ในปัจจุบันสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น มีนโยบายการพัฒนางานวิชาการและวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข โดยการขับเคลื่อนงานวิจัยสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพ กระตุ้นให้ส่งผลงานเข้าประกวดในระดับต่างๆ หน่วยงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดขอนแก่น แต่ยังพบว่าร้อยละ ผลงานวิจัย/R2R ด้านสุขภาพในหน่วยงาน มีการเผยแพร่และนำเสนอผลงานให้หน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ประโยชน์ ยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด [10] เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนากิจการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข ช่วยให้นักวิชาการสาธารณสุขได้แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ เผยแพร่ผลงานศึกษาวิจัยสู่เวทีสาธารณะ ส่งเสริมและกระตุ้นการคิดค้น ศึกษาวิจัย ให้เกิดองค์ความรู้ นวัตกรรมต่างๆ เพื่อนำไปพัฒนาระบบบริการประชาชน รวมทั้งสร้างเครือข่ายทางวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการวิจัยของจังหวัดขอนแก่น และสามารถนำผลการศึกษาที่ได้มาพัฒนางานด้านวิชาการ และเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาการวิจัยของนักวิชาการสาธารณสุขในจังหวัดขอนแก่น เพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขและสุขภาพในพื้นที่ชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย เพื่อศึกษา

1. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ และ บรรยากาศองค์การ ที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น
2. ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ ระดับบรรยากาศองค์การ และ ระดับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น
3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Descriptive Study)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือ นักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 307 คน [11] และกลุ่มตัวอย่าง คือ นักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น จำนวน 137 คน และการสุ่มสุ่มกลุ่มจำนวน 12 คนโดยการ คำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Multiple regression analysis) โดยใช้สูตรคำนวณขนาดตัวอย่างของ Cohen [12] ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad N = \frac{\lambda(1 - R_{Y.A,B}^2)}{R_{Y.A,B}^2 - R_{Y.A}^2} + w \quad \dots\dots\dots (1)$$

$$\text{เมื่อ} \quad \lambda = \lambda_L - \frac{1/v_L - 1/v}{1/v_L - 1/v_U} (\lambda_L - \lambda_U) \quad \dots\dots\dots (2)$$

เมื่อกำหนดให้

$R_{Y.A,B}^2$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Full Model ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ได้นำค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของบุคลากรสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครพนม [13] ซึ่งเป็นลักษณะงานที่คล้ายคลึงและมีพื้นที่เดียวกันในการทำวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.561

$R_{Y.A}^2$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Reduce model ($R_{Y.A,B}^2 - R_{Y.B}^2$) ซึ่งได้ค่า $R_{Y.A}^2 = 0.536$

$R_{Y.B}^2$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่เปลี่ยนแปลง (R^2 Change) เมื่อไม่มีตัวแปรที่ต้องการทดสอบ $R_{Y.B}^2 = 0.025$

λ คือ ค่าความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนตัวแปรอิสระและอำนาจการทดสอบ

w คือ จำนวนตัวแปรอิสระนอกเหนือจากตัวแปรที่ต้องการทดสอบ (เขต A) = 0 (เขต B) = 12

u คือ จำนวนตัวแปรอิสระที่ต้องการทดสอบ (เขต B) เท่ากับ 1 ตัวแปร

V คือ ค่าที่ได้จาก $V = N - u - w - 1$

เพราะฉะนั้นการศึกษานี้ใช้ตัวอย่างในการศึกษาจำนวนทั้งหมด 137 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) โดยนารายชื่อนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ทั้งหมดจำนวน 307 คน มาสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ จนได้ จำนวนตัวอย่างตามที่คำนวณไว้คือ 137 คน ในการสนทนากลุ่มเพื่อยืนยันข้อมูลเชิงปริมาณโดยเลือก นักวิชาการสาธารณสุขที่สามารถให้ข้อมูลการปฏิบัติงานการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น โดยแบ่งเป็น 4 โชน ประกอบด้วย โชนกลาง 3 คน โชนใต้ 3 คน โชนเหนือ 3 คน โชนตะวันตก 3 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน เป็นผู้ที่มีความยินดีและให้ความร่วมมือในการสนทนากลุ่ม โดยมีแบบบันทึกและเทปบันทึกเสียง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือ มี ทั้งหมด 2 ชุด ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งหมด 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล มีคำถาม 6 ข้อ ส่วนที่ 2 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ มีคำถาม 30 ข้อ ส่วนที่ 3 บรรยายการองค์กร มีคำถาม 36 ข้อ ส่วนที่ 4 การทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข มีคำถาม 33 ข้อ โดยส่วนที่ 2 ถึงส่วนที่ 4 ใช้มาตราส่วนประมาณค่า มีคำตอบให้เลือกตอบโดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ [14] และส่วนที่ 5 คำถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบได้เสนอ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น มีคำถาม 3 ข้อ ชุดที่ 2 แนวทางในการสนทนากลุ่ม มีทั้งหมด 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ส่วนที่ 2 บรรยายการองค์กร ส่วนที่ 3 การทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือ ทั้ง 2 ชุด ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ด้านความตรงของเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พบว่า ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.50

จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุง โดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปทดลองใช้เครื่องมือกับ นักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีลักษณะการปฏิบัติงานคล้ายคลึง กันและมีพื้นที่ใกล้เคียงกันในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficients) ได้ค่าความเที่ยงของตัวแปรปัจจัยแห่งความสำเร็จเท่ากับ 0.96 ตัวแปรบรรยากาศองค์การเท่ากับ 0.95 ตัวแปรการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขเท่ากับ 0.96 และภาพรวม ทั้ง 3 ตัวแปรที่ศึกษาเท่ากับ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และสถิติอนุมาน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

การแปลผล การแปลผลคะแนนระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ ระดับบรรยากาศองค์การ และระดับการทำ วิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น โดย นำมาจัดระดับ 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งได้จากการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยดังนี้ [15] ระดับ มากที่สุด (4.50-5.00 คะแนน) ระดับมาก (3.50-4.49 คะแนน) ระดับปานกลาง (2.50-3.49 คะแนน) ระดับน้อย (1.50-2.49 คะแนน) ระดับน้อยที่สุด (1.00-1.49 คะแนน) สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ (r) [16] มีค่าตั้งแต่ -1 ถึง +1 แบ่งระดับดังนี้ $r = 0$ หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์ (No Relationship) $r = +0.01$ ถึง $+0.30$ หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำ (Weak Relationship) $r = +0.31$ ถึง $+0.70$ หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate Relationship) $r = +0.71$ ถึง $+0.99$ หมายถึง มีความสัมพันธ์สูง (Strong Relationship) $r = +1$ หมายถึง มี ความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์ (Perfect Relationship)

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังจากการวิจัยในครั้งนี้หลังจากได้รับการ รับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2561 เลขที่ HE 612004 โดยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 6 มีนาคม 2561 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2561

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

คุณลักษณะส่วนบุคคลของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.8 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.1 โดยมีอายุเฉลี่ย 37.17 ปี (S.D.=9.54 ปี) อายุต่ำสุด 23 ปี อายุสูงสุด 59 ปี ส่วนใหญ่สถานภาพสมรสอยู่ คิดเป็นร้อยละ 61.3 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 77.4 ส่วนใหญ่ระยะเวลาการทำงานในตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47.5 มีค่ามัธยฐาน 8 ปี (Min = 1 ปี, Max = 27 ปี) และส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหา สาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 53.3 และส่วนใหญ่จำนวนการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 79.7 มีค่ามัธยฐาน 1 ครั้ง (Min = 1 ครั้ง Max = 7 ครั้ง)

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ที่ถูกเลือกเข้าสมการคือ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และตัวแปรอิสระที่ไม่ได้ถูกเลือกเข้าสมการคือตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติมากกว่า 0.05 โดยตัวแปรที่ถูกเลือก

เข้าในสมการเรียงลำดับ ดังนี้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ($p\text{-value} < 0.001$) บรรยากาศองค์การมีมิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน ($p\text{-value} < 0.001$) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสนใจในการมีส่วนร่วม ($p\text{-value} = 0.002$) และปัจจัยแห่งความสำเร็จ หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน ($p\text{-value} < 0.001$) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร สามารถพยากรณ์การทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 51.4 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ พบว่า ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.552, p\text{-value} < 0.001$) ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จรายด้านพบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม ($r=0.453, p\text{-value} < 0.001$) หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน ($r=0.527, p\text{-value} < 0.001$) การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสนใจในการมีส่วนร่วม ($r=0.331, p\text{-value} < 0.001$) การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ($r=0.585, p\text{-value} < 0.001$) การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ ($r=0.470, p\text{-value} < 0.001$) และความเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับทีมแม่ข่าย ($r=0.442, p\text{-value} < 0.001$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

บรรยากาศองค์การ พบว่า ภาพรวมบรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.600, p\text{-value} < 0.001$) ส่วนบรรยากาศองค์การรายด้านพบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ มิติโครงสร้างองค์กร ($r=0.443, p\text{-value} < 0.001$) มิติความรับผิดชอบ ($r=0.519, p\text{-value} < 0.001$) มิติความอบอุ่น ($r=0.453, p\text{-value} < 0.001$) มิติการให้รางวัล ($r=0.447, p\text{-value} < 0.001$) มิติความขัดแย้ง ($r=0.517, p\text{-value} < 0.001$) มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน ($r=0.583, p\text{-value} < 0.001$) และมิติความเสียง ($r=0.492, p\text{-value} < 0.001$) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

4. ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จของนักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

เมื่อพิจารณาระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.53 (S.D.= 0.57) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามปัจจัย พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.62 (S.D.=0.69) รองลงมาคือ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมืออยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.61 (S.D.= 0.63) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.38 (S.D.= 0.69) รองลงมาคือ การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสนใจในการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.45 (S.D.= 0.75)

5. ระดับบรรยากาศองค์การของนักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

เมื่อพิจารณาระดับบรรยากาศองค์การ พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.63 (S.D.= 0.51) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามปัจจัย พบว่า บรรยากาศองค์การมีความอบอุ่น มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.79 (S.D.=0.55) รองลงมาคือ บรรยากาศองค์การมีความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.68 (S.D.= 0.64) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บรรยากาศองค์การมีการให้รางวัลอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.55 (S.D.= 0.69) รองลงมาคือ บรรยากาศองค์การมีความเสี่ยงอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.56 (S.D.= 0.62)

6. ระดับการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

เมื่อพิจารณาระดับการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.79 (S.D.= 0.58) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามปัจจัย พบว่า การเก็บรวบรวมข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.84 (S.D.=0.67) รองลงมาคือ การนำเสนอผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.83 (S.D.=0.70) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำหนดหัวเรื่องในการวิจัยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.70 (S.D.= 0.59) รองลงมาคือ การกำหนดคำถามวิจัยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.73 (S.D.=0.64)

7. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดจากแบบสอบถามทั้งหมด 137 ฉบับ พบว่ากลุ่มตัวอย่างได้เสนอปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะทั้งหมด 49 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 35.7 โดยปัญหาอุปสรรคส่วนใหญ่ คือ การสนับสนุนการวิจัยพร้อมขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน เช่น ได้รับการตอบแทนขวัญกำลังใจในการทำงานและมีการสนับสนุนงบประมาณให้กับผลงานวิชาการที่ประสบผลสำเร็จ ส่วนข้อเสนอแนะ คือ การอบรมพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข ในด้านการออกแบบการวิจัย การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลจากการสนทนากลุ่มปัญหาส่วนใหญ่ คือ บุคลากรในหน่วยงานยังขาดองค์ความรู้ ประสบการณ์ จะใช้ในการพัฒนางานด้านการวิจัยในพื้นที่ ดังนั้นหน่วยงานควรจัดอบรมเพิ่มพูนบุคลากรในการทำวิจัยให้มีความรู้เป็นประจำทุกปี และ การให้รางวัลกับผลงานวิชาการเมื่อสำเร็จยังไม่เป็นรูปธรรม ดังนั้นหน่วยงานควรส่งเสริมให้บุคลากรที่รับผิดชอบงานวิชาการ ได้รับการตอบแทนขวัญกำลังใจในการทำงานและมีการสนับสนุนงบประมาณให้กับผลงานวิชาการที่สำเร็จ เพื่อที่จะทำให้การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขสำเร็จและนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สรุปและอภิปรายผล

1. ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.552$, $p\text{-value} < 0.001$) เนื่องจาก ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนักวิชาการสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นการให้บริการสุขภาพแบบผสมผสาน และการบริการที่ต้องดำเนินการภารกิจที่จะต้องดำเนินงานให้ครอบคลุมโดยเน้นตามสภาพปัญหาสุขภาพของพื้นที่ ซึ่งได้จากการ หาสาเหตุของปัญหา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลสุขภาพของประชากร [8] ปัจจัยแห่งความสำเร็จ จึงเป็นปัจจัยที่มี

ความสำคัญต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในองค์กร การได้รับการสนับสนุนและติดตามจากหน่วยงานผู้บริหาร รวมทั้งการเชื่อมโยงกับหน่วยบริการสุขภาพในพื้นที่ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วในการดำเนินงานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ การกระบวนการบริหารด้านการอำนวยการ ด้านการควบคุมกำกับ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ [17-19]

2. ภาพรวมบรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.600$, $p\text{-value} < 0.001$) เนื่องจาก บรรยากาศองค์กร เป็นการรับรู้หรือการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่ปฏิบัติงานอยู่ทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อการตั้งใจในการปฏิบัติภายในองค์กร [9] บรรยากาศองค์กรจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และบรรยากาศองค์กรเกี่ยวข้องกับบรรยากาศในการทำงานและความสัมพันธ์ของบุคลากรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลด้วย หากมีบรรยากาศองค์กรที่ดี ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ด้วย ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ภาพรวมบรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ [20-22]

3. จากการวิเคราะห์ปัจจัยแห่งความสำเร็จและบรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น โดยใช้การวิเคราะห์หัตถดอยพหุแบบ ขึ้นตอนพบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ ปัจจัยแห่งความสำเร็จการสร้างความสำเร็จและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือบรรยากาศองค์กรมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ปัจจัยแห่งความสำเร็จการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสนใจในการมีส่วนร่วม และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรสามารถพยากรณ์การทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ได้ร้อยละ 51.4 เนื่องจากการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ที่มีความเข้าใจและให้ความสำคัญกับ ปัจจัยแห่งความสำเร็จการสร้างความสำเร็จและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เป็นการแสดงถึงหน่วยงานได้รับการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานมีกระบวนการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษา [17, 23] ในส่วนบรรยากาศองค์กร มีมาตรฐานการปฏิบัติงานในการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ให้นักวิชาการสาธารณสุขในหน่วยงานมีแนวทางมาตรฐานในการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษา [20, 22, 24] ในส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จ การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสนใจในการมีส่วนร่วม เป็นส่วนสำคัญในการแสดงถึงกระบวนการทำงานของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจะต้องมีส่วนร่วมต่อการดำเนินงานการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข โดยนักวิชาการสาธารณสุขในหน่วยงานมีส่วนร่วมในการเตรียมปัจจัยการบริหารในการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข ซึ่งผล

การศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษา [25] และในส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จ หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการแสดงถึงความมุ่งมั่นในการดำเนินและพัฒนางานการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ให้เกิดความครอบคลุมของบริการและเป็นบริการที่มีคุณภาพจึงจำเป็นที่หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับจะต้องมีแผนงานสนับสนุน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษา [25-26]

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และสาธารณสุขอำเภอ ควรมีนโยบายและแผนงานในการส่งเสริมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ให้แก่กวีวิชาการสาธารณสุขในการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะในการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และสาธารณสุขอำเภอ ควรส่งเสริมและกระตุ้นให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้รับการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน โดยสนับสนุนทุนการวิจัย ที่ปรึกษาการวิจัย เพื่อกระตุ้นให้เกิดการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข

3) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และสาธารณสุขอำเภอ ควรส่งเสริมให้บุคลากรที่รับผิดชอบงานวิชาการในการปฏิบัติงานการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข เมื่อทำวิจัยประสบผลสำเร็จ ควรได้รับการพิจารณาความดีความชอบและค่าตอบแทน เพื่อเสริมสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพตามสมรรถนะหลักของนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

2) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยวิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ บัวผัน อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย และสาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สนับสนุนทุนการศึกษาเพื่อทำวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนนักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ที่ให้ความร่วมมือแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. Bureau of Policy and Strategy, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health. The twelve national health development plan under the national economic and social development plan B.E.2560-2564. Bangkok: The War Veterans Organization of Thailand Press; 2017. Thai.
2. Bureau of Policy and Strategy Office of the Permanent Secretary, Ministry of Public Health. strategy of ministry of public health.2560. Bangkok: The War Veterans Organization of Thailand Press; 2017. Thai.

3. Khon Kaen Provincial Health Office. Strategic health development plan B.E.2560-2564. Khon Kaen: Khon Kaen Provincial Health Office. [Photocopied]; 2017. Thai.
4. National Strategic Committee Secretariat of the Prime Minister. The twenty national strategic planning paper. Bangkok: The Secretariat of the Prime Minister Office. [Photocopied]; 2017. Thai.
5. Health Systems Research Institute. Manual Research Management. Nonthaburi: Saha Patpaisarn co.ltd; 2016.
6. Office of the Civil Service Commission. Manual personnel. Bangkok: P.A. Living co.ltd; 2011.
7. Kanchanakijisakul C. Research Methodology in Social Sciences. Tak: Project five four co.ltd; 2013.
8. Choochai S, and group. Service Manual of District Health Promoting Hospital. Bangkok: The War Veterans Organization of Thailand Press; 2010.
9. Litwin GH, Stringer RA. Motivation and organization climate. Boston: Division of research Havard University graduate school of business administration; 1968.
10. Khon Kaen Provincial Health Office. Selected academic papers presented at the Khon Kaen Provincial Health Conference. Quality and Service Development Department B.E.2558-2560. Khon Kaen: Khon Kaen Provincial Health Office. [Photocopied]; 2017. Thai.
11. Khon Kaen Provincial Health Office. Summary information. Khon Kaen: Khon Kaen Provincial Health Office. [Photocopied]; 2017. Thai.
12. Cohen J. Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences. 2nd ed. New York: Department of psychology New York University; 1988.
13. Bouphan P, Srichan R. Factors Affecting the Research for Solving Health Problem of Health Personnel at Sub-district Health Promoting Hospitals. Procedia-Social and Behavioral Sciences, (237), 1097-1104; 2017.
14. Likert R. The human organization: Its management and value. New York: McGraw-Hill. 1976.
15. Chantrasuwan S, Buatuan S. Social sciences research methodology. Khon Kaen: Department of sociology and anthropology, Faculty of humanities and social sciences, Khon Kaen University; 2004. Thai.
16. Elifson, Kirk W, Richard P, Runyon, and Audrey Haber. Fundamentals of Socials Statistics . 2nd ed. New York: McGraw – Hill, Inc.19; 1990.
17. Kosol S, Prachak B. Factors affecting the Community Health Center Performance of Sub-District Health Promoting Hospitals, Khon Kaen Province. Research and Development Health System Journal, 2016; 9(2), 268-281. Thai.
18. Jarukit N, Chanaphol S. Administrative Factors Affecting The Reporting on Primary Health Data for Public Health Officers at Tambon Health Promoting Hospital, Chaiyaphum Province. Journal of the office of DPC7 Khon Kaen. 2014; 21(1). 1-13. Thai.
19. Wanrada K, Pirasak S. The Administrative Factors and Administrative Process Affecting the Performance of Responsible Officers in Health Consumer Protection, Udonthani Province. KKU Res J (GS).2009; 9(3): 28-41. Thai.

ตารางที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรอิสระกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของ นักวิชาการสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น

ตัวแปรอิสระ	การทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุข		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (r)	p- value	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	0.552***	<0.001	ปานกลาง
1. ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม	0.453***	<0.001	ปานกลาง
2. หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน	0.527***	<0.001	ปานกลาง
3. การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	0.331***	<0.001	ปานกลาง
4. การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ	0.585***	<0.001	ปานกลาง
5. การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ	0.470***	<0.001	ปานกลาง
6. ความเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับทีมแม่ข่าย	0.442***	<0.001	ปานกลาง
บรรยากาศองค์การ	0.600***	< 0.001	ปานกลาง
1. มิติโครงสร้างองค์กร	0.443***	< 0.001	ปานกลาง
2. มิติความรับผิดชอบ	0.519***	< 0.001	ปานกลาง
3. มิติความอบอุ่น	0.453***	< 0.001	ปานกลาง
4. มิติการให้รางวัล	0.447***	< 0.001	ปานกลาง
5. มิติความขัดแย้ง	0.517***	< 0.001	ปานกลาง
6. มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน	0.583***	< 0.001	ปานกลาง
7. มิติความเสีย	0.492***	< 0.001	ปานกลาง

***Correlation is significant at the 0.001 level